

Norsk Vannforening

Eutrofistatus i norske vassdrag

18. januar 2022, Oslo
Solvar Sollied Hanssen

**Vi vedtok tiltaksplan
for spredt avløp i 2016**

- Hvordan har arbeidet gått?

NES
KOMMUNE

Bakteppet for planen i Nes kommune, Viken

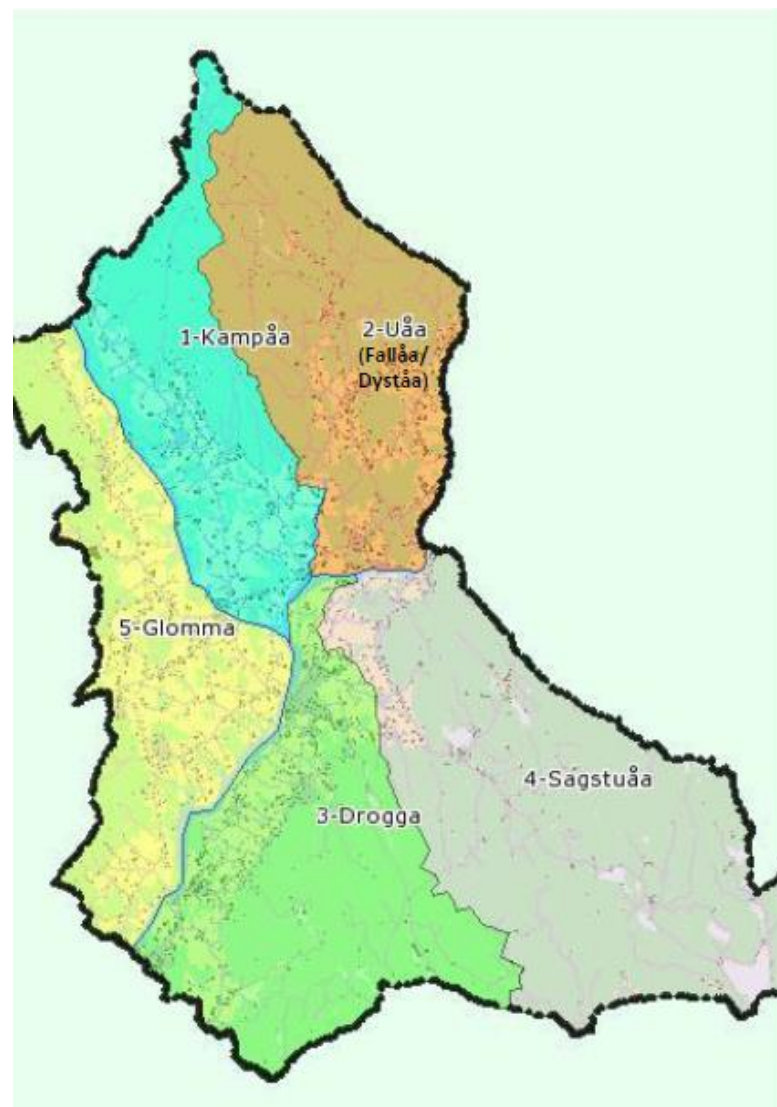
- Prosess som tar tid, mye forarbeid, ca oppstart 2010
- Spredt bebyggelse, ca 3000 private avløpsrenseanlegg i 2016
- Oppryddingsplanen inngår som et av tiltakene i kommunens Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø 2016-2025
- Planen er politisk forankret
- Forventet å bidra til en informativ og ryddig prosess i tillegg til å skape engasjement for vannmiljøet
- Produsert med støtte fra Miljødirektoratet

NES
KOMMUNE

Opprydding spredt – hvor begynte vi?

- Alle private avløpsanlegg ble kartlagt av studenter ved NIBIO i 2008-2011 og registrert i WebGis
- Kommunen ble delt inn i 5 soner, prioritert etter vassdragets brukerinteresser og miljøtilstand
- Fokus på «verstingene». Av ca 3000 anlegg var det ca 1500 slamavskillere hvor denne fungerte som eneste rensetrinn. Omfatter også enkelte fritidseiendommer
- Øvrige anlegg – neste planperiode

NES
KOMMUNE

Opprydding spredt – så var vi i gang!

Folkemøter

- Vi har avholdt 2-4 folkemøter årlig – gjennomført på kveldstid, lokalt i sonene
- Møtene ble ledet av ordfører og vi hadde meget gode foredragsholdere med på laget
- Vi satte av tid til å svare på spørsmål etter møtene
- Miljødirektoratets støtte ble benyttet til eksterne foredragsholdere og til leie av lokaler osv.
- Det ble fattet vedtak om oppgradering for gjennomsnittlig 300 eiendommer hvert år

NES
KOMMUNE

– så var vi i gang, forts.

Vi laget en god framdriftsplan som vi har fulgt gjennom planperioden:

Sone	Antall pålegg	Invitasjon/ infobrev	Infomøte	Varsel om pålegg	Vedtak pålegg	Tiltak ferdigstilt
1- Kampåa	243		Avholdt	April 2016	Mai 2016	Mai 2018
2 - Uåa	313	August 2016	Avholdt	April 2017	Mai/Juni 2017	Juni 2019
3 - Drogga	279	Januar 2018	Februar/Mars 2018	April 2018	Mai/Juni 2018	Juni 2020
4 - Sagstuåa	160	Januar 2019	Februar/Mars 2019	April 2019	Mai/Juni 2019	Juni 2021
5 - Glomma	520	Januar 2020	Februar/Mars 2020	April 2020	Mai/Juni 2020	Juni 2022
Total ant. anlegg	1515					

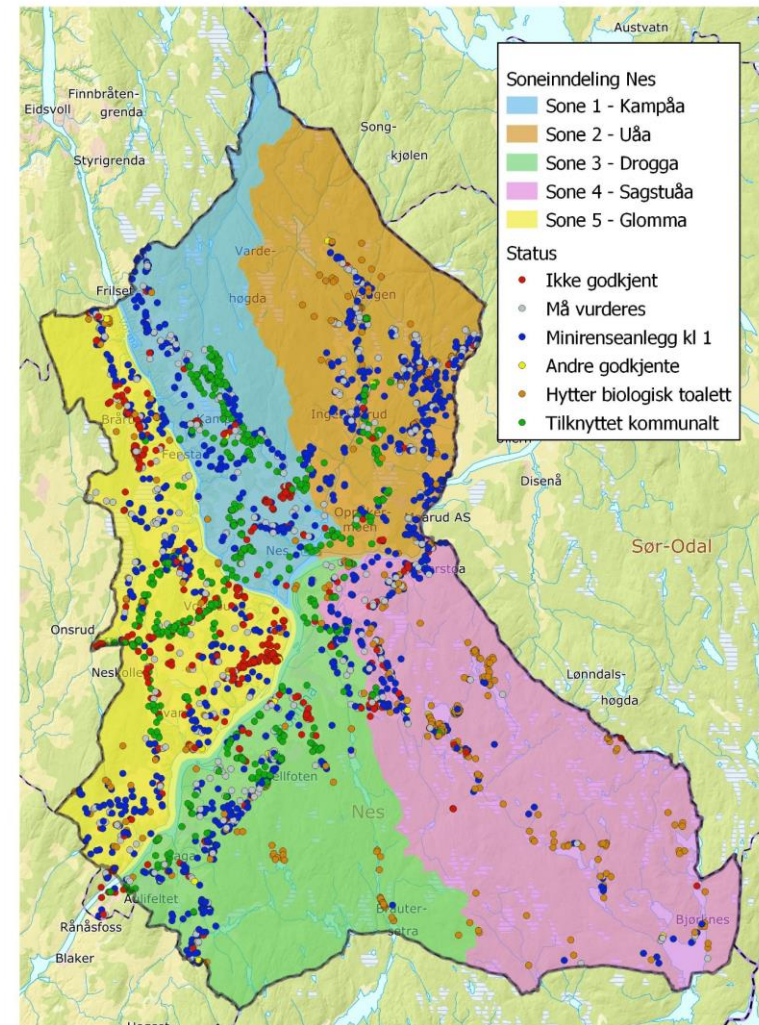
Innenfor hver sone var arbeidsflyten den samme:

- Invitere til og gjennomføre informasjonsmøter
- Fatte vedtak om pålegg om oppgradering
- Behandle søknad
- Utarbeide ferdigattest

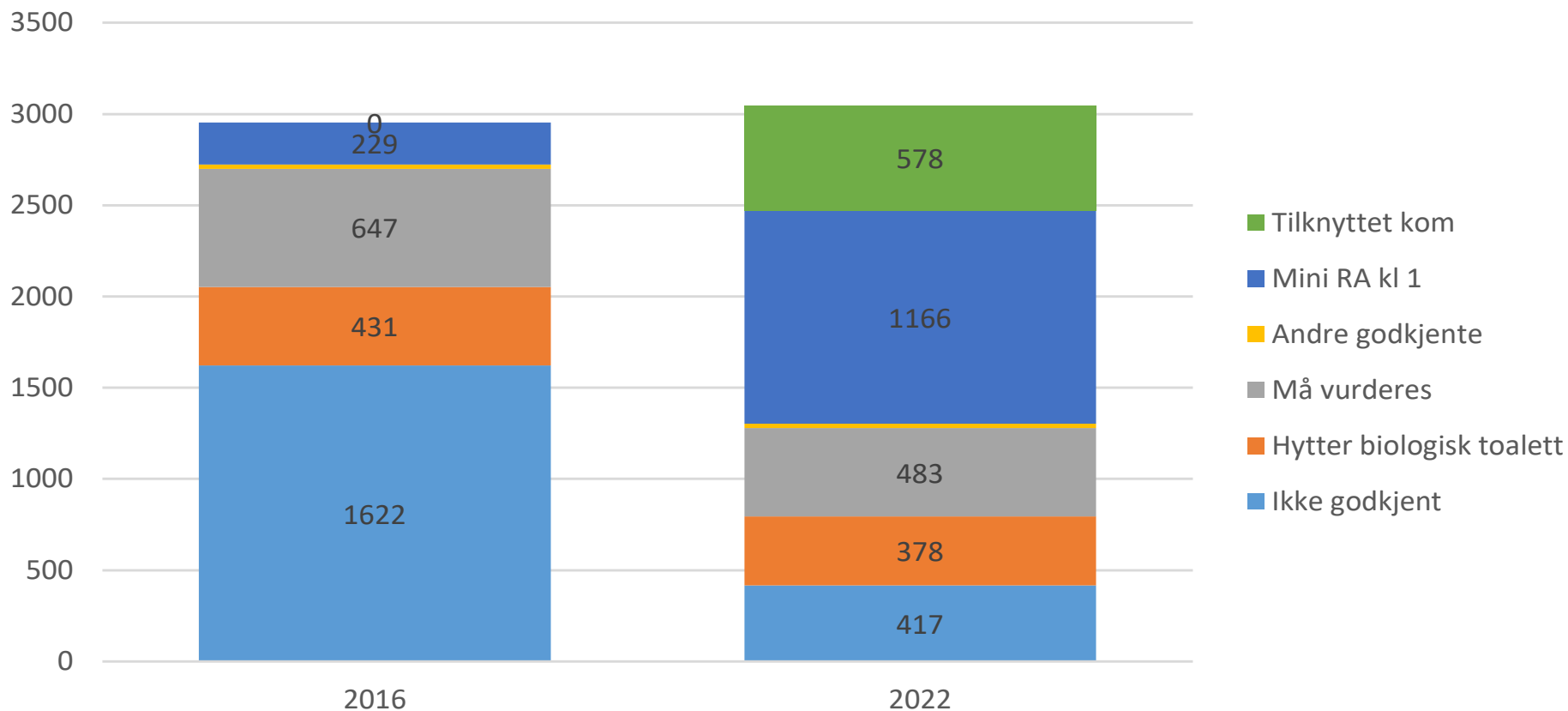
Opprydding spredt – hva har vi fått til?

- Innenfor alle sonene er det engasjement og ønske om å koble til kommunalt avløpsnett med privat trykkavløp framfor å etablere privat avløpsrenseanlegg
- Innenfor alle sonene er det etablert små og store «kloakklag» hvor huseiere har gått sammen om felles trykkavløp. Til sammen er det så langt gjennomført 22 private prosjekter siden 2016
- I alle sonene planlegges kommunale og private tiltak for avkloakking som skal gjennomføres de neste årene

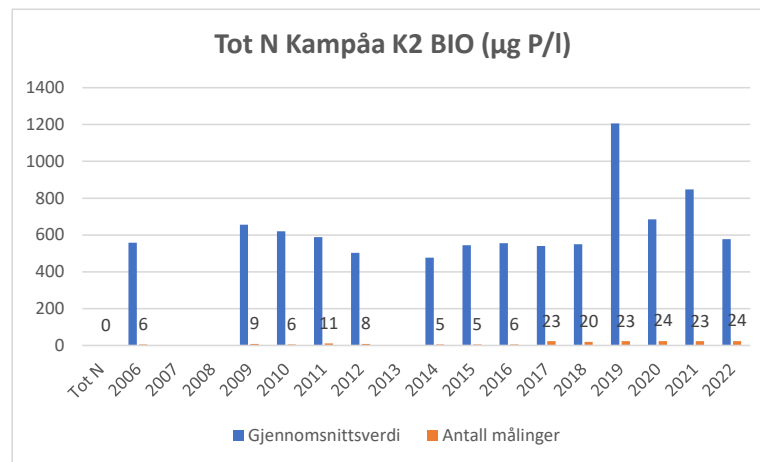
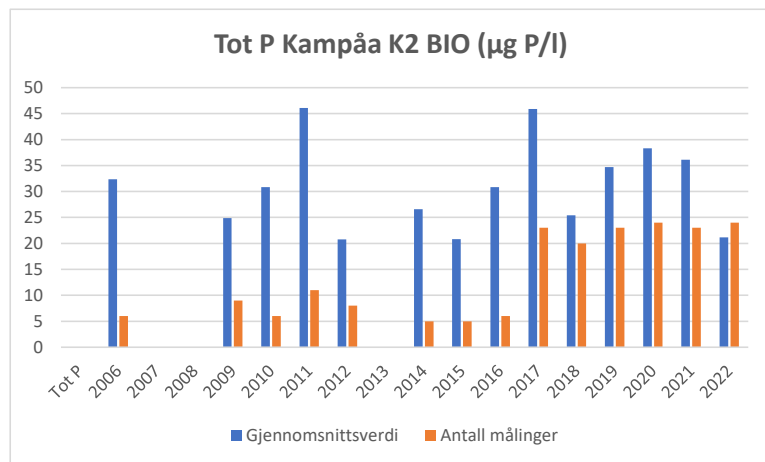
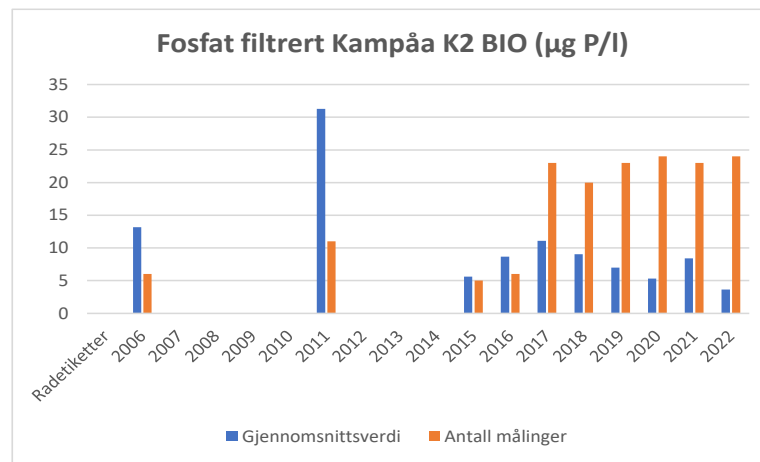
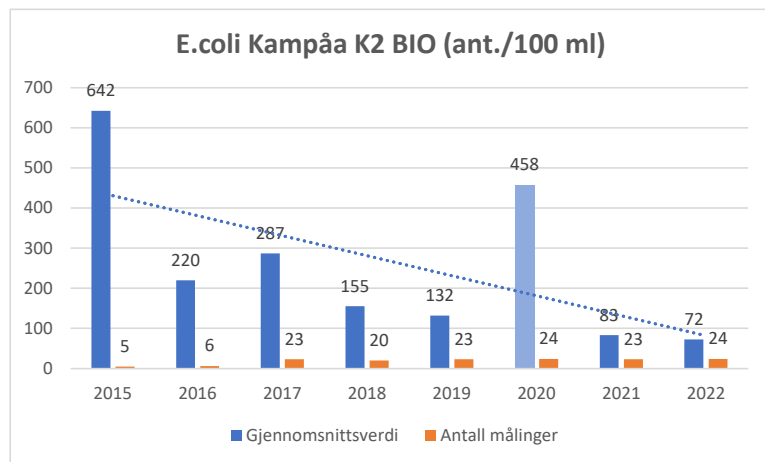

Opprydding spredt – hva har vi fått til?

Fremdrift opprydding spredt avløp Nes

Oppryddingen har positiv effekt på vannmiljøet

.....og på bunndyr og begroingsalger

Kommune	Stasjon	Bunndyr (ASPT)							Begroingsalger (PIT)					
		2012	2013	2014	2015	2018	2021		2012	2013	2014	2015	2018	2021
Nes	UA2	-	-	0.29	-	0.30	0.61		-	-	0.59	-	0.52	0.75
	GOR3 BIO	0.18	-	-	0.22	0.46	0.35		-	0.32	-	0.33	0.40	0.54
	K2 BIO	-	-	0.77	0.60	0.60	0.57		-		0.43	0.55	1	0.77
	S2	-	-	-	0.67	0.52	0.59		-	-	-	0.45	0.47	0.59
	MÅR1	0.41	-	-	0.22	-	0.28		-	0.52	-	0.46	-	0.58
	DR BIO	-	-	0.22	0.16	0.15	0.20		-	-	0.55	0.49	0.48	0.58
	DY	-	-	0.18	0.18	0.35	0.35		-	-	0.57	0.35	0.67	0.59

Hva er oppskriften?

- «God nok» kartlegging
- En enkel, men god plan – prioriterer det viktigste først + områder trinn for trinn
- Politisk forankret plan
- God dialog med innbyggerne
- Et godt dedikert team – kontinuitet
- Kompetansepåfyll
- Tett dialog med va-avdelingen (prosjektavdelingen)

NES
KOMMUNE

Opprydding spredt, – vegen videre

I tillegg til anlegg som ennå ikke er oppgradert, er det registrert 380 sandfilteranlegg og 126 infiltrasjonsanlegg av eldre dato. Vi har fremdeles mye arbeid å gjøre i årene framover!

Vi skal:

- Sørge for å ha tilstrekkelig og kompetent bemanning
- Følge opp eiendommer som ennå ikke har gjennomført oppgradering
- Pålegge oppgradering for anleggstyper som står for tur
- Revidere oppryddingsplanen
- Gjennomføre tilsyn og følge opp anleggstyper som krever service og vedlikehold
- Samarbeide med og lære av andre som har etablerte rutiner for tilsyn
- Vurdere å utarbeide lokal forskrift om mindre avløpsrenseanlegg

NES
KOMMUNE

Takk for meg!

NES
KOMMUNE